

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
सम्माननीय का.मु. प्रधान न्यायाधीश श्री कल्याण श्रेष्ठ
माननीय न्यायाधीश श्री ओमप्रकाश मिश्र

फैसला

०७०-८१-०७८३

मुद्दा : निषेधाज्ञा ।

बाँके जिल्ला नेपालगञ्ज नगरपालिका वडा नं. ६ बस्ने मेवालाल भुजुवा.....१

पुनरावेदक
निवेदक

विरुद्ध

नेपाल विद्युत प्राधिकरण नेपालगञ्ज वितरण केन्द्र.....१

ऐ. कार्यालयका कार्यालय प्रमुख१

ऐ. को क्षेत्रिय कार्यालय नेपालगञ्ज.....१

ऐ. कार्यालयका कार्यालय प्रमुख.....१

नेपालगञ्ज नगरपालिका वडा नं. १४ बस्ने हनिफ हलवाई.....१

प्रत्यर्थी
विपक्षी

पुनरावेदन अदालतमा फैसला गर्ने:- माननीय मुख्य न्यायाधीश श्री केशवप्रसाद मैनाली
माननीय न्यायाधीश श्री प्रकाशकुमार ढुंगाना
पुनरावेदन अदालत नेपालगञ्ज

पुनरावेदन अदालत नेपालगञ्जको मिति २०६९।६।२४ को फैसला उपर निवेदकको तर्फबाट न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा ९ बमोजिम यस अदालतमा पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य र ठहर यस प्रकार छ:-

बाँके जिल्ला नेपालगञ्ज नगरपालिका वडा नं. ६ स्थित रहेका कि.नं. ४०८ र ४०९ का जग्गा मेरो घरबास मिन्हाको जग्गा हो। कि.नं. ४०८ मा ०-०-४^१/_२ र कि.नं. ४०९ मा ०-०-५^३/_४ क्षेत्रफल जग्गा छ। उक्त जग्गाहरू बाबु बाजेको पालादेखि घर बनाई बसोबास गरी आएको एकलौटी हक भोग चलनको जग्गा हो। म समेत यही जग्गामा बनेको घरमा बसिरहेको छु। मेरो उल्लिखित जग्गामा बनेको घरमा ३०-३५ वर्ष पहिले

विद्युत लाईन जडान गरेको थियो। घरमा विभिन्न प्रकारका पसल पनि सञ्चालन गरेको छु। मिति २०६९।३।६ गतेका दिन विपक्षी विद्युत प्राधिकरणका कर्मचारी गएर तपाईंको विद्युत महशुल तिर्न धेरै बाँकी छ। हामी तपाईंको विद्युत लाईन काट्छौं भनेकाले मैले विद्युत महशुल तिर्न बाँकी छैन भनेपछि फर्की गएका थिए। त्यसरी मैले महशुल तिर्न बाँकी छैन भन्दा भन्दै पनि भोलिपल्ट पुनः गएर लुकिछिपि विद्युत लाईन काटन लागेको देखि त्यहाँ जाँदा कर्मचारीसँग वादविवाद भई लाईन काटन रोकी मिति २०६९।३।९ गतेका दिन विपक्षी विद्युत प्राधिकरणका प्रमुखलाई विद्युत काट्नु पर्ने बारेमा बुझ्दा विपक्षी हनिफ हलवाईको निवेदनको आधारमा लाईन काटन लागेको भन्ने जवाफ आयो।

हनिफ हलवाईको निवेदनको आधार देखाई मेरो घरको विद्युत लाईन काटन मिल्दैन। निज विपक्षीसँग मेरो जग्गाको विषयमा जालसाज मुद्दा चलिरहेको छ। मैले विद्युत प्राधिकरणको प्रमुखलाई यसरी मुद्दा चलिरहेको अवस्थामा विद्युत लाईन नकाट्नु लिखित र मौखिक अनुरोध गर्दा पनि लिखित निवेदन दर्ता नगरी जसरी भएपनि मिति २०६९।३।१५ सम्म विद्युत लाईन काटी सक्ने जानकारी दिएको हुँदा विद्युत लाईन काटिएमा मेरो नागरिक अधिकार ऐन, २०१२ को दफा ३,६(१)(३)(५)(६)(७), ८ र ९ प्रदत्त हकमा आघात पुग्ने हुँदा उक्त आंशकित कार्य रोक्न विपक्षीहरूको नाममा अन्तरिम आदेश सहितको निषेधाज्ञाको आदेश जारी गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराले पुनरावेदकले पुनरावेदन अदालत नेपालगञ्जमा पेश गरेको निवेदन।

यसमा बाटाको म्याद बाहेक १५ दिनभित्र लिखित जवाफ मगाउनु। साथै अन्तरिम आदेशको माग गरेको सम्बन्धमा निवेदक मेवालाल भुजुवाका नाममा जडान भएको विद्युत लाईन हाल नकाट्नु, नकटाउनु भनी विपक्षीहरूका नाममा १८ गतेसम्मको लागि अन्तरिम आदेश जारी गरी दिएको छ। यो आदेशको जानकारी विपक्षीहरूलाई दिई यस आदेशलाई निरन्तरता दिन परने नपर्ने विषयमा पुनः दुवै पक्षलाई राखी छलफल गर्न मिति २०६९।३।१८ गते उपस्थित हुनु भनी दुवै पक्षलाई सूचना दिनु भन्ने व्यहोराको मिति २०६९।३।१२ को आदेश बमोजिम उक्त दिन विपक्षीहरू १,२,३ र ४ को लिखित

जवाफ हेर्दा मिति २०६९।३।१२ मा जारी भएको अन्तरिम आदेशलाई निरन्तरता दिइ रहन परेन भन्ने व्यहोराको पुनरावेदन अदालत नेपालगञ्जको मिति २०६९।३।१८ को आदेश।

निवेदक बसी आएको घरको विषयमा अदालतमा मुद्दा चलिरहेको भन्ने कुरा निवेदन व्यहोराबाट देखिन आएको हुँदा विचाराधीन मुद्दामा असर पर्ने गरी यस कार्यालयबाट कुनै पनि काम कारवाही गरिने छैन भन्ने समेत व्यहोराले विपक्षी विद्युत प्राधिकरण, क्षेत्रिय निर्देशक सूर्यनाथ यादव र कर्मचारी असोक मिश्रको तर्फबाट संयुक्त रूपमा पेश भएको लिखित जवाफ।

उक्त घर जग्गा निवेदकको होइन। निवेदक बहाल बसेका छन भन्ने कुरा निवेदक वादी र म प्रतिवादी भई बाँके जिल्ला अदालतमा चलेको जालसाज मुद्दामा त्रिलोकीनाथ टण्डनको प्रतिउत्तरपत्र र सो साथ संलग्न प्रमाणबाट पुष्टि भएको हुँदा प्रस्तुत निवेदन खारेज गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको विपक्षी हनिफ हलवाईको तर्फबाट पेश भएको लिखित जवाफ।

विद्युत मिटर जडान भएको घरको विषयमा दुई व्यक्तिबीच स्वामित्वको विषयमा अदालतमा मुद्दा परी मुद्दा विचाराधीन अवस्थामा रहेको देखिँदा विवादित जग्गा कुनै व्यक्तिको स्वामित्वमा छ, छैन भन्ने कुराको अवधाराणाको आधारमा निर्णय दिन मिल्दैन। विपक्षी विद्युत प्राधिकरणले उक्त मुद्दामा प्रतिकूल असर पर्ने गरी मुद्दा चल्दा चल्दै विद्युत लाईन नकाटने भनी लिखित जवाफमा उल्लेख गरेको देखिँदा निवेदकले देखाएको आशंकाको स्थिति नभएकोले प्रस्तुत निवेदन खारेज हुने ठहर्छ भन्ने समेत व्यहोराको पुनरावेदन अदालत नेपालगञ्जको मिति २०६९।६।२४ को फैसला।

उक्त फैसला त्रुटिपूर्ण छ। विपक्षीहरूको लिखित जवाफको आधारमा मात्र आधारित भई फैसला गर्न मिल्दैन। विपक्षी मो. हनिफ हलवाईसँग बहाल दिलाई घर खाली गराई पाउँ र जालसाज लगायतका मुद्दाहरू विचाराधीन छन्। तैपनि विपक्षीहरूले मेरो व्यापार व्यवसाय नै बन्द गराउने नियतले मेरो नाममा जडान भएको विद्युत लाईन विद्युत

प्राधिकरणले अदालतमा विचाराधीन विषयमा प्रतिकूल असर पर्ने गरी विद्युत लाईन नकाटिने व्यहोराले लिखित जवाफ लगाएको परिप्रेक्ष्यमा निषेधाज्ञाको आदेश जारी गर्दा विपक्षीहरूलाई कुनै हानी नोक्सानी नहुने हुँदा पुनरावेदन अदालत नेपालगञ्जको फैसला बदर गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराले निवेदकले यस अदालतमा पेश गरेको पुनरावेदनपत्र।

नियमबमोजिम दैनिक पेशी सूचीमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको मिसिल संलग्न कागजात र प्रमाणहरूको अध्ययन गरी हेर्दा पुनरावेदन अदालत नेपालगञ्जको मिति २०६९।६।२४ को फैसला मिलेको छ, छैन ? पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो, होइन भन्ने सम्बन्धमा निर्णय दिनु पर्ने देखियो।

निर्णयतर्फ विचार गर्दा पुनरावेदकले बाँके जिल्ला नेपालगञ्ज नगरपालिका वडा नं. ६ अन्तर्गतको कि.नं. ४०८ र ४०९ को जग्गा आफ्नो भोगमा रहेको घरबास मिन्हा जग्गा हो। उक्त जग्गामा कानूनी प्रक्रिया पूरा गरी विपक्षी विद्युत प्राधिकरणबाट विद्युत लाईन जडान गरेकोमा उक्त विद्युत लाईन विपक्षी हनिफ हलवाईको भनाईमा लागेर सो प्राधिकरणले २०६९।३।९ गतेदेखि मिति २०६९।६।१५ गते भित्र विपक्षी विद्युत प्राधिकरणले काटने जानकारी दिएको हुँदा उक्त मितिभित्र मेरो घरमा जडान भएको विद्युत लाईन काट्न सक्ने आशंका रहेको हुँदा विपक्षीहरूको नाममा निषेधाज्ञाको आदेश जारी गरी पाउँ भन्ने व्यहोराले निवेदन दिएको देखिन्छ। पुनरावेदन अदालत नेपालगञ्जले निवेदकले देखाएको आशंकाको स्थिति विद्यमान नहरेको भनी निवेदन खारेज गरेपछि सो फैसलामा चित्त नबुझाई निवेदकले यस अदालतमा प्रस्तुत पुनरावेदन गरेको देखिन्छ।

प्रत्यर्थी नेपाल विद्युत प्राधिकरणबाट पुनरावेदकको घरमा ग्राहक नम्बर ३-१७-८४(६०००६०१९५) उल्लेख भएको विद्युत लाईन जडान गरेको भन्ने कुरा मिसिल संलग्न रहेको विद्युत महशुल तिरेको संकेत कार्डको प्रतिलिपिबाट देखिन्छ। उक्त विद्युत लाईन सोही प्राधिकरणबाट काटिन लागेको आशंका देखाई निवेदन गरेको देखिन्छ। वस्तुतः निषेधाज्ञा नागरिक अधिकार ऐन, २०१२ अन्तर्गत कुनै नागरिकको हकमा अर्को व्यक्तिद्वारा आघात पर्ने आशंकाको स्थिति भएकोमा सोही ऐनको दफा १७(२) बमोजिम हुने आशंका

भएको कार्य रोक्यो पहिले जुन अवस्थामा थियो, सोही अवस्थामा रहन दिन अदालतद्वारा जारी गरिने आदेश हो। विवादित विषयमा निषेधाज्ञा जारी हुदैन।

प्रस्तुत मुद्दाको सन्दर्भमा हेर्दा निवेदकले घर बनाएको जग्गा घरबास मिन्हाको भई निरन्तर भोगमा रहेको भन्ने व्यहोरा उल्लेख गरेको देखिन्छ भने विपक्षी हनिफ हलुवाईको लिखित जवाफबाट निवेदक सो जग्गा र घरमा भाडामा बसेको भन्ने देखिन्छ। त्यही जग्गा र घरको स्वामित्वको विषय समेतमा बाँके जिल्ला अदालतमा जालसाजी र बहाल दिलाई घर खाली गराई पाउँ भन्ने लगायतका मुद्दाहरू दायर भई ती मुद्दाहरू विचाराधीन अवस्थामा रहेका छन् भन्ने कुरा पुनरावेदक आफैले स्वीकार गरी पुनरावेदन पत्रमा उल्लेख गरेको देखिन्छ। यस प्रकार विद्युत लाईन जडान भएको घरको स्वामित्वको विषयमा मुद्दा चलिरहेको प्रष्ट देखिन आयो। निवेदकले विद्युत प्राधिकरणले विद्युत लाईन काट्ने आशंका गरेको भएतापनि सो प्राधिकरणले विद्युत लाईन हाल नकाटेको र अदालतमा विचाराधीन मुद्दामा प्रतिकूल असर पर्ने गरी पछि पनि कुनै पनि काम कारवाही नगर्ने प्रतिवद्धता देखाएको यस अवस्थामा कानूनतः निषेधाज्ञाको आदेश जारी गर्न मिल्दैन।

अतः माथि विवेचित आधार कारणबाट पुनरावेदन अदालत नेपालगञ्जबाट मिति २०६९।६।२४ मा भएको फैसला मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। निवेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार अभिलेख शाखामा बुझाई दिनु।

का.मु. प्रधान न्यायाधीश

उक्त रायमा म सहमत छु।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृत :- भीमबहादुर निरौला

कम्प्युटर :- गिता घिमिरे (गिरी)

ईति सम्बत २०७१ साल फाल्गुण महिना ११ गते रोज २ शुभम्-----